

04.11.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Inarin kunnan lausunto lukiolain muuttamisesta

Yleistä

Suomessa lukioverkko on pysynyt lähes muuttumattomana 1980-luvun lopulta näihin päiviin saakka. Lukioverkkoa on kuitenkin tarkasteltava uudestaan, koska lukioissa opiskelijamäärät ovat pienentyneet ja monien kuntien vaikea taloudellinen tilanne näkyy kunnissa tarjottavan lukiokoulutuksen laadussa. Lukiokoulutuksen laatutekijöitä ovat esimerkiksi pätevä opetushenkilöstö, kurssitarjonnan monipuolisuus ja opetuksen tukipalveluiden määrä ja taso.

Suomessa lukiokoulutuksen järjestäminen ei ole kunnille pakollista. Lukiokoulutusta saa antaa järjestäjä, jolla on opetus- ja kulttuuriministeriön päättämään järjestämislupa. Lukiokoulutuksen järjestäjä päättää lukionsa aloituspaikkojen määrästä. Lukioon opiskelijaksi pyrkivällä on oikeus vapaasti hakeutua haluamaansa lukioon. Opiskelijavalinnassa hakijoita on kohdeltava yhdenvertaisesti hakijan kotikunnasta riippumatta. Suomessa lukiokoulutuksen järjestäjistä 228 on kuntia, viisi kuntayhtymää, 36 yksityistä ja kahdeksalla yliopiston normaalikoululla, joilla on oikeus järjestää lukiokoulutusta. Lukiokoulutuksen järjestäjistä yli kolmasosa on alle 100 opiskelijan suuruisia. Suomen lukioissa vuonna 2013 opiskeli 104 238 opiskelijaa. Lukiokoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta tänä vuonna on 6 425,98 euroa opiskelijaa kohden.

Nykyiset lukiokoulutuksen järjestämisluvat päättyvät 31.12.2016 ja uudet järjestämisluvat tulevat haettaviksi vuoden 2015 aikana. Uudet lukiokoulutuksen järjestämisluvat astuvat voimaan vuoden 2017 alusta. Lukiokoulutuksen järjestäjällä on oltava edellytyksiä vastata nykyistä joustavammin opiskelijoiden, työelämän, yhteiskunnan ja oman alueensa muuttuviin tarpeisiin (nopea teknistyminen ja kansainvälisyys) sekä halu yhteistyöhön muiden koulutuksen järjestäjien kanssa. Koulutuksen järjestäjiltä vaaditaan sekä taloudellista että tiedollista ja taidollista vahvuutta. Tulevissa järjestämisluvissa huomioidaan se, että järjestäjä palvelee laajan alueen tai väestöpohjan koulutustarvetta. Järjestämisluvissa tullaan määräämään ne kunnat, joissa koulutusta järjestetään, opetuskieli, koulutuksen järjestämismuoto, erityinen koulutustehtävä ja muut tarpeelliset koulutuksen järjestämiseen liittyvät ehdot.

Näkökulmia

Lukiokoulutuksen järjestämisverkon kehittämisellä pyritään turvaamaan lukiokoulutuksen saavutettavuus ja laatu sekä lukiokoulutuksen erityispiirteet koko maassa. Järjestämisverkon kehittäminen luo edellytykset siihen, että lukioiden opetus- ja kurssitarjonta on monipuolis-

04.11.2014

ta, opetusta on mahdollista kehittää tekniikkaa hyödyntäen, opiskelijalle voidaan järjestää joustavia opintopolkuja ja opintovalintoja, opetus on tuloksellista sekä laadukasta ja sitä antavat pätevät opettajat. Oppilaiden tulee olla tasa-arvoisessa asemassa lukiokoulutuksen laadun suhteen joka puolella Suomea. Tämä kaikki on lukion opiskelijan näkökulmasta myön- teistä ja välttämätöntä.

Lukiokoulutuksen lupa voidaan myöntää hakijalle, kun se on alueen jatkokoulutustarjonnan ja alueella jo olemassa olevan lukiokoulutusverkoston kannalta tarpeellista ja luvan hakija pystyy järjestämään koulutuksen lain mukaisesti laadukkaasti, vaikuttavasti ja tuloksellises- ti. Hakijalla tulee siten olla ajanmukaiset ja opiskelun kannalta turvalliset ja terveelliset tilat sekä koulutustehtävän hoitamiseksi tarvittava määrä kelpoista henkilöstöä. Hakijan tulee toimia myös yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien ja työelämän kanssa. Lupaharkin- nassa otetaan huomioon myös lukiokoulutuksen järjestämisen vaikutus alueen aineenope- tukseen eli perusopetuksen toteuttamiseen. Lupaharkinnassa voidaan ottaa huomioon myös alueelliset erityispiirteet kuten saamenkielisen väestön koulutustarpeiden huomioiminen. Hakijan tulee esittää vakavaraisuutensa siten, että se pystyy selviytymään yllättävistä kus- tannusvaikutuksista aiheuttavista muutostilanteista kuten opiskelijamäärien vaihtelusta. Lu- kiokoulutuksen hakijalle itselleen jää tehtäväksi osoittaa hakemuksessa, miten toiminnan korkea laatu ja opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu opintojen järjestämisen ja saatavuus- den osalta taataan.

Kaikki nämä lukiokoulutuksen lupaharkintaan liittyvät tekijät takaavat ne valmiudet, joita nuori tarvitsee aloittaessaan opiskelun lukion jälkeen yliopistossa, ammattikorkeakoulussa tai lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa sekä itsensä kehittämi- seen elämänsä aikana. Lupaharkintaan liittyvät tekijät antavat opiskelijalle myös turvallisen ja terveellisen opiskelu ympäristön.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tulee saamaan lukiokoulutuksen järjestämislupahakemuksen Inarin kunnalta. Inarin kunta täyttää lukiokoulutuksen lupaharkintaan liittyvät tekijät hyvin. Lupaharkintaan liittyvissä asioissa ainoastaan opiskelijamäärän vakaus ja opiskelijapohja ovat tekijöitä, joiden kohdalla luvan myöntämistä voitaisiin Ivalon lukion kohdalla tarkastel- la kriittisesti. Kuitenkin Ivalon lukion tekemä aktiivinen yhteistyö muiden koulutuksen jär- jestäjien kanssa, kolmen saamen kielen opetus, monen vuoden kokemus etäopetuksen anta- misesta pohjoissaamen kielessä sekä alueelliset tarpeet tukevat Ivalon lukion asemaa järjes- tämisaluetta myönnettäessä.

Inarin kunnanhallitus

Reijo Timperi
kunnanjohtaja

Irja Seppänen
sivistysjohtaja

